

AGRESIVITA ŠIKANA

2. seminář Teorie a metodiky výchovy

AGRESIVITA VE ŠKOLE

NETRADIČNÍ POHLED: „RVAČKA JAKO KULTURNÍ FORMA“

- HRY S NÁSILÍM
  - slovník dětí vs. slovník dospělých
  - charakteristika rvačky jako kulturní formy
- SCÉNÁŘ A STRATEGIE HER S NÁSILÍM
  - provokace – honička – zápas
  - hranice hry
  - teatrální prvky
  - slovník her s násilím
- NÁSILÍ U DÍVEK

MIMO ROLI: HELENA

- „Fanda se proboxovává z hloučku, pohyby jsou teatrální – hraje si. Střetává se se Tomášem a buší do něho jako do boxovacího pytle. Volá: “Jsem automatická mlátička.” Tomáš před ním ustupuje k lavicím a otáčí se k Fandovi zády. Přichází Helena a dává Fandovi ránu. Fanda ale neví co má dělat, tak odchází na chodbu. Helena ho však následuje. Fanda před ní utíká, vrací se do třídy. Zde ho Helena pošťuchuje, opírá Fandu o zed’ a bouchá ho. Fanda volá: “Pani učitelko pomoc. Pokus o znásilnění.” Helena si ještě do něj plácne a jde pryč.“ (19.4.2001)

AGRESIVITA JAKO PROBLÉM

- Ukázka tří případových studií

KDY JE AGRESIVITA PROBLEMATICKÁ?

ŠIKANÁ JAKO EXTRÉMNI PODOBA AGRESIVITY

- **Šikana:** prosazováním interpersonální síly přes agresivitu. Zahrnuje negativní fyzický nebo verbální akt, způsobuje úzkost oběti, je opakovaný v průběhu času a zahrnuje sílu lišící se mezi šikanujícími a jejich oběťmi
- Hledání hranic agresivity a šikany – 5P šikany:
  1. Power
  2. Persistence
  3. Peers
  4. Purpose
  5. Perception

PROJEVY ŠIKANY

- ***přímé projevy:***

posměch (přezdívky, nadávky, hrubé žerty) kritika, příkazy, kterým se dítě podřizuje, strkání, bití, kopání

- ***nepřímé projevy:***

dítě je často samo, je ustrašené, zhoršuje se jeho školní prospěch, má poškozené věci, vyhledává přítomnost dospělých osob...

VYŠETŘOVÁNÍ ŠIKANY

pravidla vyšetřování šikany

1. Chránit zdroj informací
2. Prozradit co nejméně o tom, co nám je a není známo
3. Vyslechnout poškozeného, obviněného a svědky každého zvlášť
4. U rozhovoru s obviněným je možné využít „taktiku výslechu“
5. Všechny výpovědi pečlivě zaznamenat.

POSTUP VYŠETŘOVÁNÍ

Seřad'te jednotlivé kroky:

Ochrana oběti

Rozhovor s agresory

Rozhovor s informátory a oběťmi

Nalezení vhodných svědků

Rozhovory se svědky

K ZAMYŠLENÍ

- 1) Jaké funkce může plnit agresivita v kolektivu žáků základní školy?
- 2) Jak se může lišit pohled na agresivitu z perspektivy dětí a dospělých?
- 3) Kdy se agresivita ve škole stává problematickou?
- 4) Kde jsou hranice agresivity a šikany ve školní třídě?
- 5) Jak by měl učitel šikany ve školní třídě řešit?

ÚKOL NA PŘÍŠTĚ:

- Četba textu:

MOCENSKÉ KONSTELACE VE ŠKOLNÍ TŘÍDĚ IV: KDYŽ NASTANE TAHANICE

(Komenský, roč. 137, č. 4)

